

سال ۱۳۹۸ سومین سال از اجرای قانون برنامه ششم توسعه کشور بود. قانون بودجه سال مذکور با توجه به سند چشم‌انداز و سیاست‌های کلی نظام، قانون برنامه ششم توسعه کشور و بخشنامه بودجه تهیه، تدوین و تصویب شد.

۱۱-۱- کلیات بودجه

طبق بند (الف) تبصره ۱ قانون بودجه سال ۱۳۹۸، در این سال سهم شرکت ملی نفت ایران از محل صادرات نفت (نفت خام، میعانات گازی و خالص صادرات گاز)، ۱۴/۵ درصد تعیین شد. همچنین، سهم صندوق توسعه ملی و دولت (با احتساب سهم مناطق نفت‌خیز و کمتر توسعه‌یافته) از محل صادرات نفت به ترتیب معادل ۲۰/۰ و ۶۵/۵ درصد تعیین شد. این در حالی است که براساس قانون برنامه ششم توسعه سهم صندوق می‌بایست ۳۴ درصد محاسبه می‌گردید که به دلیل تشدید تحریم‌ها عملاً اجرایی نشد. مابه‌التفاوت ۱۴ درصد سهم صندوق توسعه ملی به عنوان بدهی دولت به این صندوق تلقی می‌شود.

براساس قانون بودجه سال ۱۳۹۸، ارقام مصوب منابع و مصارف بودجه عمومی دولت (به استثنای درآمدها و هزینه‌های اختصاصی) مبلغ ۴۴۸۵/۸ هزار میلیارد ریال بود.

طبق قانون بودجه سال ۱۳۹۸، درآمدهای مصوب شامل درآمدهای مالیاتی و سایر درآمدهای بودجه عمومی دولت (به استثنای درآمدهای اختصاصی) و پرداخت‌های هزینه‌ای مصوب (به استثنای پرداخت‌های اختصاصی) به ترتیب معادل ۲۳۸۹/۸ و ۳۵۲۳/۸ هزار میلیارد ریال بود. در نتیجه، تراز عملیاتی مصوب با ۱۱۳۳/۹ هزار میلیارد ریال کسری مواجه شد.

همچنین، منابع مصوب از محل واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای (بدون دریافت‌های اختصاصی) و پرداخت بابت تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (بدون پرداخت‌های اختصاصی) به ترتیب ۱۵۸۵/۲ و ۶۶۸/۶ هزار میلیارد ریال بود. بدین ترتیب، تراز عملیاتی و سرمایه‌ای مصوب (مجموع تراز عملیاتی و خالص واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای مصوب) با ۲۱۷/۳ هزار میلیارد ریال کسری مواجه شد. طبق قانون، مقرر گردید که کسری مزبور از محل خالص واگذاری دارایی‌های مالی که بخش عمده آن وصولی از محل فروش انواع اوراق مالی اسلامی است، تامین مالی شود.

ترکیب منابع بودجه مصوب دولت در سال ۱۳۹۸ (به استثنای درآمدهای اختصاصی) شامل ۵۳/۳ درصد از محل درآمدها، ۳۵/۳ درصد از محل واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و ۱۱/۴ درصد از محل واگذاری دارایی‌های مالی بود. ترکیب مصارف عمومی دولت به صورت مصوب نیز در این سال (به استثنای هزینه‌های اختصاصی) شامل ۷۸/۶ درصد بابت پرداخت‌های هزینه‌ای، ۱۴/۹ درصد بابت تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و ۶/۵ درصد بابت تملک دارایی‌های مالی بود.

ارقام عملکرد^(۱) بودجه عمومی دولت در سال مورد بررسی نشان می‌دهد که منابع بودجه عمومی دولت (به استثنای درآمدهای اختصاصی) به ترتیب ۵۰/۰ درصد از محل درآمدها، ۱۰/۹ درصد از محل واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و ۳۹/۱ درصد از محل واگذاری دارایی‌های مالی تامین شد. ترکیب

۱- در این فصل هر جا عبارت «مصوب» قید نشده باشد، منظور عملکرد دولت می‌باشد.

تملك دارایی‌های سرمایه‌ای و ۱۰/۹ درصد بابت تملك دارایی‌های مالی تحقق یافت.

مصارف بودجه نیز (به استثنای هزینه‌های اختصاصی) معادل ۷۷/۵ درصد بابت پرداخت‌های هزینه‌ای، ۱۱/۷ درصد بابت

جدول ۱۱-۱ منابع و مصارف بودجه عمومی دولت (به استثنای درآمد‌ها و هزینه‌های اختصاصی) (هزار میلیارد ریال - درصد)

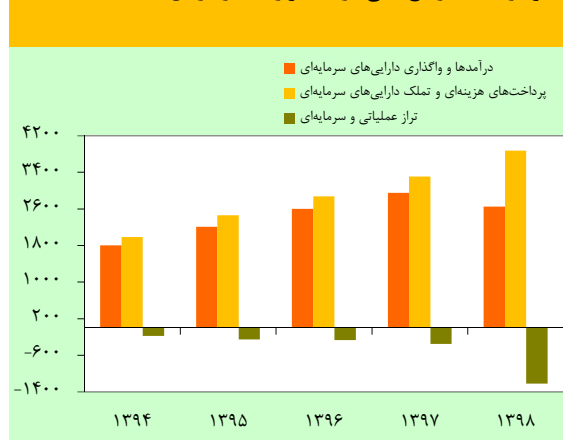
سهم از کل		درصد تغییر	عملکرد		سهم از کل		درصد تغییر	مصوب		
۱۳۹۸	۱۳۹۷		۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۷		۱۳۹۸	۱۳۹۷	
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۱/۵	۴۳۴۶/۰	۳۸۹۸/۲	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۶/۰	۴۴۸۵/۸	۳۸۶۷/۹	منابع
۵۰/۰	۴۷/۱	۱۸/۱	۲۱۷۱/۸	۱۸۳۸/۴	۵۳/۳	۵۵/۹	۱۰/۵	۲۳۸۹/۸	۲۱۶۱/۹	درآمدها
۱۰/۹	۲۸/۵	-۵۷/۱	۴۷۵/۶	۱۱۰۹/۲	۳۵/۳	۲۷/۸	۴۷/۴	۱۵۸۵/۲	۱۰۷۵/۶	واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای
۳۹/۱	۲۴/۴	۷۸/۷	۱۶۹۸/۶	۹۵۰/۷	۱۱/۴	۱۶/۳	-۱۹/۰	۵۱۰/۸	۶۳۰/۴	واگذاری دارایی‌های مالی
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۱/۵	۴۳۴۶/۰	۳۸۹۸/۲	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۶/۰	۴۴۸۵/۸	۳۸۶۷/۹	مصارف
۷۷/۵	۷۱/۲	۲۱/۳	۳۳۶۷/۹	۲۷۷۶/۲	۷۸/۶	۷۶/۰	۱۹/۹	۳۵۲۳/۸	۲۹۳۹/۹	پرداخت‌های هزینه‌ای
۱۱/۷	۱۳/۵	-۳/۷	۵۰۶/۳	۵۲۵/۹	۱۴/۹	۱۶/۰	۷/۸	۶۶۸/۶	۶۲۰/۰	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای
۱۰/۹	۱۵/۳	-۲۰/۸	۴۷۱/۸	۵۹۶/۱	۶/۵	۸/۰	-۴/۷	۲۹۳/۵	۳۰۷/۹	تملك دارایی‌های مالی

ماخذ: قوانین بودجه سنواری و وزارت امور اقتصادی و دارایی

درصد رشد و در مقایسه با رقم بودجه مصوب ۴/۴ درصد عدم تحقق داشت. بدین ترتیب، براساس عملکرد درآمدها و پرداخت‌های هزینه‌ای دولت در سال ۱۳۹۸، تراز عملیاتی بودجه عمومی دولت حدود ۱۱۹۶/۰ هزار میلیارد ریال کسری داشت.

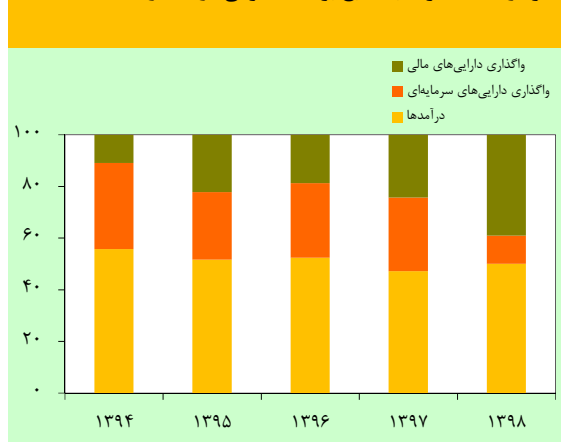
در سال ۱۳۹۸، درآمدهای دولت شامل درآمدهای مالیاتی و سایر درآمدها (به استثنای درآمدهای اختصاصی) به ۲۱۷۱/۸ هزار میلیارد ریال رسید که در مقایسه با رقم مصوب ۹۰/۹ درصد تحقق یافت. مبلغ مذکور در مقایسه با رقم سال ۱۳۹۷ به میزان ۱۸/۱ درصد افزایش داشت. از مجموع درآمدهای مذکور، مبلغ ۱۶۰۸/۴ هزار میلیارد ریال از محل درآمدهای مالیاتی و مبلغ ۵۶۳/۴ هزار میلیارد ریال از محل سایر درآمدهای دولت حاصل شد.

نمودار ۱۱-۲- وضع مالی دولت (هزار میلیارد ریال)

در سال ۱۳۹۸، دریافتی‌های دولت از محل واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای شامل منابع حاصل از نفت و فرآورده‌های نفتی، منابع حاصل از فروش اموال منقول و غیر منقول و واگذاری طرح تملك دارایی‌های سرمایه‌ای مبلغ ۴۷۵/۶ هزار میلیارد ریال بود که در مقایسه با رقم مصوب ۷۰ درصد عدم تحقق و در مقایسه با رقم سال قبل از آن معادل ۵۷/۱ درصد کاهش داشت. در این سال تملك دارایی‌های سرمایه‌ای (پرداخت‌های عمرانی)

نمودار ۱۱-۱- ترکیب منابع بودجه عمومی دولت (درصد)

پرداخت‌های هزینه‌ای (جاری) دولت (به استثنای پرداخت‌های اختصاصی) در سال ۱۳۹۸ به ۳۳۶۷/۹ هزار میلیارد ریال رسید که در مقایسه با رقم سال قبل از آن به میزان ۲۱/۳

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۹۸

مبلغ ۵۰۶/۳ هزار میلیارد ریال بود که در مقایسه با رقم سال قبل از آن حدود ۳/۷ درصد کاهش و در مقایسه با رقم مصوب ۲۴/۳ درصد عدم تحقق داشت. بدین ترتیب، خالص واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای در سال ۱۳۹۸ معادل ۳۰/۷- هزار میلیارد ریال بود.

جدول ۱۱-۲- وضع مالی دولت (به استثنای درآمدها و پرداخت‌های اختصاصی) (هزار میلیارد ریال)

تغییر (درصد)	سال				
	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶
	۱۸/۱	۹/۷	۲۱۷۱/۸	۱۸۳۸/۴	۱۶۷۶/۰
درآمدهای مالیاتی	۲۷/۲	۹/۱	۱۶۰۸/۴	۱۲۶۴/۳	۱۱۵۸/۴
سایر درآمدها	-۱/۹	۱۰/۹	۵۶۳/۴	۵۷۴/۰	۵۱۷/۷
پرداخت‌های هزینه‌ای (جاری)	۲۱/۳	۱۴/۳	۳۳۶۷/۹	۲۷۷۶/۲	۲۴۲۹/۴
تراز عملیاتی	۲۷/۵	۲۴/۵	-۱۱۹۶/۰	-۹۳۷/۹	-۷۵۳/۳
واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	-۵۷/۱	۲۰/۲	۴۷۵/۶	۱۱۰۹/۲	۹۲۲/۹
تملك دارایی‌های سرمایه‌ای (پرداخت‌های عمرانی)	-۳/۷	۱۹/۰	۵۰۶/۳	۵۲۵/۹	۴۴۱/۸
خالص واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	-۱۰۵/۳	۲۱/۲	-۳۰/۷	۵۸۳/۲	۴۸۱/۱
تراز عملیاتی و سرمایه‌ای	۲۴۵/۹	۳۰/۲	-۱۲۲۶/۷	-۳۵۴/۶	-۲۷۲/۳

نسبت به تولید ناخالص داخلی (۱۳۹۵=۱۰۰)

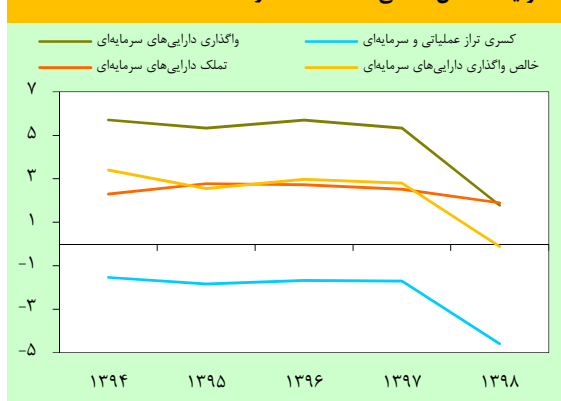
تغییر (واحد درصد)	درصد				
۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	
	-۰/۷	-۱/۵	۸/۱	۸/۸	۱۰/۴
درآمدهای مالیاتی	-۰/۱	-۱/۱	۶/۰	۶/۱	۷/۲
سایر درآمدها	-۰/۷	-۰/۴	۲/۱	۲/۸	۳/۲
پرداخت‌های هزینه‌ای (جاری)	-۰/۷	-۱/۷	۱۲/۶	۱۳/۳	۱۵/۰
تراز عملیاتی	۰/۰	۰/۱	-۴/۵	-۴/۵	-۴/۷
واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	-۳/۶	-۰/۴	۱/۸	۵/۳	۵/۷
تملك دارایی‌های سرمایه‌ای (پرداخت‌های عمرانی)	-۰/۶	-۰/۲	۱/۹	۲/۵	۲/۷
خالص واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	-۲/۹	-۰/۲	-۰/۱	۲/۸	۳/۰
تراز عملیاتی و سرمایه‌ای	-۲/۹	۰/۰	-۴/۶	-۱/۷	-۱/۷

ماخذ: وزارت امور اقتصادی و دارایی

مواجه شد و کسری تراز عملیاتی و سرمایه‌ای از این محل تامین مالی شد.

با توجه به عملکرد درآمدها، پرداخت‌های هزینه‌ای، واگذاری و تملك دارایی‌های سرمایه‌ای، تراز عملیاتی و سرمایه‌ای (مجموع تراز عملیاتی و خالص واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای) در سال ۱۳۹۸ با ۱۲۲۶/۷ هزار میلیارد ریال کسری مواجه شد که در مقایسه با رقم سال قبل از آن حدود ۲۴۵/۹ درصد افزایش داشت. در این سال کسری بودجه محقق شده در مقایسه با رقم مصوب بودجه ۴۶۴/۶ درصد بیشتر بود. در سال مورد بررسی، واگذاری دارایی‌های مالی معادل ۱۶۹۸/۶ هزار میلیارد ریال و تملك دارایی‌های مالی معادل ۴۷۱/۸ هزار میلیارد ریال بود و در نتیجه، خالص واگذاری دارایی‌های مالی با ۱۲۲۶/۷ هزار میلیارد ریال مازاد

نمودار ۱۱-۳- نسبت برخی ارقام بودجه عمومی دولت به تولید ناخالص داخلی (۱۳۹۵=۱۰۰) (درصد)

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۹۸

درصد در سال ۱۳۹۶ با ۳/۸ واحد درصد کاهش در سال ۱۳۹۷ به ۳۲/۴ درصد و در سال ۱۳۹۸، با ۴/۶ واحد درصد افزایش به ۳۷/۰ درصد رسید. همچنین، نسبت درآمدهای مالیاتی به تولید ناخالص داخلی با اندکی کاهش از ۶/۱ درصد در سال ۱۳۹۷ به ۶/۰ درصد در سال ۱۳۹۸ رسید.

در این سال سرفصل‌های «مالیات بر ارزش افزوده»، «مالیات اشخاص حقوقی غیر دولتی» و «حقوق ورودی سایر کالاها» به ترتیب بالاترین سهم (۲۴/۴، ۱۵/۹ و ۹/۵ درصد) از کل درآمدهای مالیاتی دولت را به خود اختصاص دادند. سهم درآمدهای مالیاتی از کل منابع بودجه عمومی دولت از ۳۶/۲

کادر شماره ۱- معافیت مالیاتی در سال ۱۳۹۸

طبق بند (الف) تبصره ۶ قانون بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور، سقف معافیت مالیاتی درآمد سالانه مشمول مالیات حقوق موضوع ماده ۸۴ قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۴ و اصلاحات بعدی آن در سال ۱۳۹۸، مبلغ ۳۳۰ میلیون ریال در سال تعیین شد.

۱۱-۲-۱- سایر درآمدها

در سال مورد بررسی، درآمدهای حاصل از فروش کالاها و خدمات به ۸۷/۵ هزار میلیارد ریال رسید که در مقایسه با سال ۱۳۹۷ معادل ۱۴/۳ درصد افزایش و در مقایسه با رقم مصوب ۸۵/۷ درصد تحقق یافت. درآمدهای حاصل از جرایم و خسارات در سال ۱۳۹۸ به ۴۶/۷ هزار میلیارد ریال رسید که در مقایسه با سال قبل با ۷/۳ درصد افزایش و در مقایسه با رقم مصوب بودجه ۴۳/۲ درصد عدم تحقق مواجه شد. درآمدهای متفرقه به ۱۹۰/۳ هزار میلیارد ریال رسید که نسبت به سال قبل ۲/۵ درصد کاهش یافت و نسبت به رقم مصوب بودجه ۷/۱ درصد عدم تحقق داشت.

در سال ۱۳۹۸، سایر درآمدهای دولت شامل درآمدهای حاصل از مالکیت دولت، درآمدهای حاصل از فروش کالاها و خدمات، درآمدهای حاصل از جرایم و خسارات و درآمدهای متفرقه مبلغ ۵۶۳/۴ هزار میلیارد ریال بود که در مقایسه با رقم سال قبل از آن معادل ۱/۹ درصد کاهش و در مقایسه با رقم مصوب بودجه ۱۵/۲ درصد عدم تحقق داشت. بررسی اجزای سرفصل سایر درآمدها نشان می‌دهد که در سال مورد بررسی، درآمدهای حاصل از مالکیت دولت به ۲۳۸/۹ هزار میلیارد ریال رسید که در مقایسه با رقم سال قبل از آن به میزان ۷/۷ درصد کاهش و در مقایسه با رقم مصوب بودجه ۱۳/۲ درصد عدم تحقق داشت.

جدول ۱۱-۳- منابع بودجه عمومی دولت (به استثنای درآمدهای اختصاصی)

(هزار میلیارد ریال)

سهم (درصد)	درصد تغییر		سال		۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸
	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۸			
درآمدها	۴۷/۲	۱۸/۱	۹/۷	۲۱۷۱/۸	۱۸۳۸/۴	۱۶۷۶/۰	
درآمدهای مالیاتی	۳۷/۰	۲۷/۲	۹/۱	۱۶۰۸/۴	۱۲۶۴/۳	۱۱۵۸/۴	
سایر درآمدها	۱۳/۰	-۱/۹	۱۰/۹	۵۶۳/۴	۵۷۴/۰	۵۱۷/۷	
واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	۲۸/۵	-۵۷/۱	۲۰/۲	۴۷۵/۶	۱۱۰۹/۲	۹۲۲/۹	
واگذاری دارایی‌های مالی	۲۴/۴	۷۸/۷	۵۸/۱	۱۶۹۸/۶	۹۵۰/۷	۶۰۱/۴	
جمع کل منابع	۱۰۰/۰	۱۱/۵	۲۱/۸	۴۳۴۶/۰	۳۸۹۸/۲	۳۲۰۰/۳	

مآخذ: وزارت امور اقتصادی و دارایی

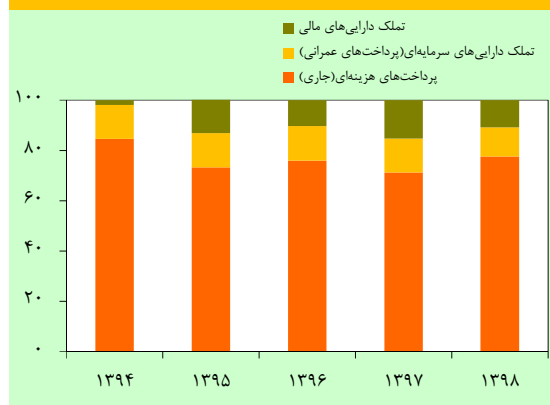
کادر شماره ۲- منابع و مصارف قانون هدفمندسازی یارانه‌ها در سال ۱۳۹۸ (تبصره ۱۴)

در اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها مصوب ۱۳۸۸/۱۰/۱۵، به دولت اجازه داده شد که در سال ۱۳۹۸ منابع مالی حاصل از اصلاح قیمت کالاها و خدمات موضوع قانون مذکور تا مبلغ ۶۲۶/۶ هزار میلیارد ریال و ردیف‌های یارانه‌ای این قانون را با استفاده از انواع روش‌های پرداخت نقدی و غیر نقدی در میان خانوارهای هدف و نیازمند، توزیع و همچنین برای ارائه خدمات حمایتی و کمک به بخش تولید اقدام نماید. طبق جدول ارائه شده در تبصره ۱۴ ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۸، دولت موظف است در سال ۱۳۹۸ منبع یارانه‌ای مذکور را به شرح زیر هزینه نماید: ۴۱۱ هزار میلیارد ریال جهت پرداخت یارانه نقدی و غیر نقدی خانوارها، ۸۴ هزار میلیارد ریال جهت کاهش فقر مطلق خانوارهای هدف از طریق افزایش پرداخت به خانوارهایی که درآمد آنها کمتر از خط حمایتی مددجویان و پشت‌نوبتی‌های کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور می‌باشد و بیمه زنان سرپرست خانوار و بدسرپرست که ۳ هزار میلیارد ریال از اعتبار این ردیف برای بیمه زنان سرپرست خانوار و بدسرپرست اختصاص می‌یابد، ۴۹ هزار میلیارد ریال بابت ماده ۴۹ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) موضوع کاهش هزینه‌های مستقیم سلامت مردم، ایجاد دسترسی عادلانه مردم به خدمات بهداشتی و درمانی، کمک به تامین هزینه‌های تحمل‌ناپذیر درمان، پوشش دارو، درمان بیماران خاص و صعب‌العلاج که از طریق بند (د) ماده ۲۸ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) اعمال می‌شود، ۶۱/۴ هزار میلیارد ریال یارانه نان و خرید تضمینی گندم و ۲۱/۲ هزار میلیارد ریال بابت اجرای سایر اهداف مندرج در ماده ۳۹ قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه، بند (الف) تبصره ۱۸ و ماده ۸ قانون هدفمندکردن یارانه‌ها، حق بیمه سهم دولت اقشار خاص از جمله رانندگان حمل و نقل درون و برون‌شهری، تامین بیست درصد (۲۰٪) کمک به رزمندگان معسر و کسری هزینه درمان تکمیلی جانبازان و ایثارگران، پوشش بیمه اقشار خاص (قالی‌باغان و زنان سرپرست خانوار) و افزایش سرمایه و منابع صندوق کارآفرینی امید و اجرای قانون جامع حمایت از معلولان.

رشد و با توجه به چسبندگی هزینه‌های جاری و الزامات دولت به پرداخت آن، در مقایسه با رقم بودجه مصوب تنها ۴/۴ درصد عدم تحقق داشت. سهم پرداخت‌های هزینه‌ای از مجموع مصارف دولت در سال ۱۳۹۸ معادل ۷۷/۵ درصد بود که در مقایسه با نسبت مزبور در سال ۱۳۹۷ (سهم ۷۱/۲ درصدی) به میزان ۶/۳ واحد درصد افزایش یافت.

از مجموع پرداخت‌های هزینه‌ای دولت در سال مورد بررسی، ۳۲۳۲/۵ هزار میلیارد ریال (۹۶/۰ درصد) بابت پرداخت‌های هزینه‌ای ملی شامل پرداخت‌های ردیف‌های درآمد- هزینه‌ای دستگاه‌های اجرایی، پرداخت اعتبارات ابلاغی (ردیف‌ها و تبصره‌ها)، یارانه کالاهای اساسی، حقوق کارکنان و سایر موارد و ۱۳۵/۳ هزار میلیارد ریال (۴/۰ درصد) بابت پرداخت‌های هزینه‌ای استانی بود.

نمودار ۱۱-۵- ترکیب مصارف بودجه عمومی دولت (درصد)

۱۱-۲-۲- پرداخت‌های هزینه‌ای

در سال ۱۳۹۸، پرداخت‌های هزینه‌ای (جاری) دولت (به استثنای پرداخت‌های اختصاصی) معادل ۳۳۶۷/۹ هزار میلیارد ریال بود که در مقایسه با سال قبل از آن معادل ۲۱/۳ درصد

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۹۸

رقم مذکور، معادل ۹۹/۰ درصد (۴۷۰/۸ هزار میلیارد ریال) از محل منابع حاصل از نفت و فرآورده‌های آن و معادل ۱/۰ درصد (۴/۹ هزار میلیارد ریال) از محل منابع حاصل از فروش اموال منقول و غیر منقول و واگذاری طرح تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بود. رقم عملکرد واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای در سال ۱۳۹۸ نسبت به رقم مصوب بودجه ۷۰/۰ درصد عدم تحقق داشت که عمدتاً ناشی از عدم تحقق ۶۹/۲ درصدی ردیف فروش نفت و فرآورده‌های نفتی بود. رقم عملکرد منابع حاصل از نفت و فرآورده‌های نفتی در سال ۱۳۹۸ نسبت به سال قبل از آن به میزان ۵۷/۴ درصد کاهش یافت.

۱۱-۳-۲- تملک دارایی‌های سرمایه‌ای

(پرداخت‌های عمرانی)

در سال ۱۳۹۸، پرداخت بابت تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (پرداخت‌های عمرانی) به میزان ۵۰۶/۳ هزار میلیارد ریال بود که در مقایسه با رقم سال قبل از آن معادل ۳/۷ درصد کاهش و نسبت به رقم مصوب ۲۴/۳ درصد عدم تحقق داشت. از مجموع پرداخت‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، ۴۸۹/۷ هزار میلیارد ریال (۹۶/۷ درصد) بابت تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی و ۱۶/۶ هزار میلیارد ریال (۳/۳ درصد) بابت تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استانی بود. ۵۴/۹ درصد از کل پرداخت‌های عمرانی در سال ۱۳۹۸ از طریق واگذاری اسناد خزانه اسلامی بود.

در سال ۱۳۹۸، براساس حکم ماده ۱۰ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و ماده ۱۲ قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور، مبلغ ۱۱۸/۱ هزار میلیارد ریال بابت حوادث غیر مترقبه به دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط پرداخت شد که نسبت به رقم سال قبل ۱۹۴/۵ درصد افزایش یافت.

در سال مورد بررسی، با توجه به ارقام واگذاری و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای که به ترتیب معادل ۴۷۵/۶ و ۵۰۶/۳ هزار

براساس آمار وزارت امور اقتصادی و دارایی، مجموع یارانه پرداختی کالاهای اساسی^(۱) در سال ۱۳۹۸ با ۲/۷ درصد افزایش نسبت به سال قبل از آن به ۲۴/۰ هزار میلیارد ریال رسید. در سال مذکور، نسبت یارانه پرداختی دولت در چارچوب سرفصل فوق به تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های جاری ۰/۱ درصد بود که در مقایسه با نسبت سال ۱۳۹۷ بدون تغییر بود.

از مجموع یارانه ۲۴/۰ هزار میلیارد ریالی پرداختی در سال مورد بررسی، ۱۸/۰ هزار میلیارد ریال بابت یارانه خرید تضمینی گندم (۷۴/۹ درصد)، ۳/۳ هزار میلیارد ریال (۱۳/۸ درصد) بابت یارانه نهاده‌ها و عوامل تولید کشاورزی و ۱/۴ هزار میلیارد ریال (۵/۷ درصد) بابت ساماندهی تولید و خرید تضمینی چای کشور پرداخت شد.

۱۱-۲-۳- تراز عملیاتی بودجه عمومی دولت

در سال ۱۳۹۸، عملکرد بودجه عمومی دولت از نظر درآمدها و پرداخت‌های هزینه‌ای (بدون احتساب درآمدها و پرداخت‌های اختصاصی) به ترتیب معادل ۲۱۷۱/۸ و ۳۳۶۷/۹ هزار میلیارد ریال بود. به این ترتیب، تراز عملیاتی بودجه عمومی ۱۱۹۶/۰ هزار میلیارد ریال کسری داشت که نسبت به رقم کسری تراز عملیاتی سال ۱۳۹۷ معادل ۲۷/۵ درصد افزایش نشان می‌دهد. رقم کسری تراز عملیاتی محقق شده نسبت به رقم پیش‌بینی شده در بودجه مصوب ۵/۵ درصد بیشتر بود.

۱۱-۳- واگذاری و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای

۱۱-۳-۱- واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای

در سال ۱۳۹۸، مبلغ ۴۷۵/۶ هزار میلیارد ریال از محل واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای به خزانه واریز شد که در مقایسه با رقم سال قبل از آن معادل ۵۷/۱ درصد کاهش داشت. از کل

۱- شامل یارانه انواع کالاها و خدمات بوده و یارانه انرژی پرداختی به صورت نقدی به خانوارها را شامل نمی‌شود.

فصل ۱۱ بودجه و برنامه‌های مالی دولت

میلیارد ریال بود، خالص واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای به ۳۰/۷- هزار میلیارد ریال رسید که در مقایسه با رقم سال ۱۳۹۷ ۱۰۵/۳ درصد کاهش و در مقایسه با رقم مصوب بودجه با ۱۰۳/۳ درصد عدم تحقق مواجه شد.

(هزار میلیارد ریال) جدول ۱۱-۴- مصارف بودجه عمومی دولت (به استثنای درآمدها و هزینه‌های اختصاصی)

سهام (درصد)	درصد تغییر		سال		
	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸
۷۷/۵	۷۱/۲	۲۱/۳	۲۷۷۶/۲	۳۳۶۷/۹	۲۴۲۹/۴
۱۱/۷	۱۳/۵	-۳/۷	۵۲۵/۹	۵۰۶/۳	۴۴۱/۸
۱۰/۹	۱۵/۳	-۲۰/۸	۵۹۶/۱	۴۷۱/۸	۳۲۹/۱
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۱/۵	۳۸۹۸/۲	۴۳۴۶/۰	۳۲۰۰/۳

ماخذ: وزارت امور اقتصادی و دارایی

۶۵۳/۶ هزار میلیارد ریال را ثبت نموده است. در سال مورد بررسی، ۱۰۰/۰ درصد از مجموع واگذاری دارایی‌های مالی از محل منابع داخلی صورت گرفت.

طبق ارقام مصوب بودجه سال ۱۳۹۸، مبلغ ۴۶/۸ هزار میلیارد ریال وصولی از محل واگذاری شرکت‌های دولتی پیش‌بینی شده بود که این ردیف، عملکرد ۵۳/۵ هزار میلیارد ریال را ثبت کرد. وصولی از محل واگذاری شرکت‌های دولتی در مقایسه با رقم سال ۱۳۹۷ حدود ۷/۲ درصد افزایش و حدود ۱۴/۴ درصد مازاد تحقق داشت.

۱۱-۴-۲- تملک دارایی‌های مالی

در سال ۱۳۹۸، تملک دارایی‌های مالی مبلغ ۴۷۱/۸ هزار میلیارد ریال بود که در مقایسه با سال قبل از آن حدود ۲۰/۸ درصد کاهش و در مقایسه با رقم بودجه مصوب ۶۰/۸ درصد مازاد تحقق داشت.

۱۱-۴-۳- خالص واگذاری دارایی‌های مالی

با توجه به ارقام واگذاری و تملک دارایی‌های مالی به ترتیب به میزان ۱۶۹۸/۶ و ۴۷۱/۸ هزار میلیارد ریال، خالص واگذاری دارایی‌های مالی در سال ۱۳۹۸ مبلغ ۱۲۲۶/۷ هزار میلیارد ریال بود که در مقایسه با رقم سال ۱۳۹۷ به میزان ۲۴۵/۹ درصد افزایش و در مقایسه با رقم مصوب بودجه ۴۶۴/۶ درصد بیشتر بود. رقم مزبور برای تامین کسری تراز عملیاتی و سرمایه‌ای استفاده شد.

۱۱-۳-۳- تراز عملیاتی و سرمایه‌ای بودجه عمومی دولت

در سال ۱۳۹۸، تراز عملیاتی و سرمایه‌ای (مجموع تراز عملیاتی و خالص واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای) با ۱۲۲۶/۷ هزار میلیارد ریال کسری مواجه شد که نسبت به رقم مصوب در بودجه ۴۶۴/۶ درصد بیشتر بود و در مقایسه با رقم کسری سال ۱۳۹۷ حدود ۲۴۵/۹ درصد افزایش یافت. کسری مزبور از محل خالص واگذاری دارایی‌های مالی تامین شد. در این سال نسبت کسری تراز عملیاتی و سرمایه‌ای دولت به تولید ناخالص داخلی با ۲/۹ واحد درصد افزایش نسبت به سال قبل به ۴/۶ درصد رسید.

۱۱-۴-۱- واگذاری و تملک دارایی‌های مالی

۱۱-۴-۱-۱- واگذاری دارایی‌های مالی

در سال ۱۳۹۸، واگذاری دارایی‌های مالی شامل استفاده از منابع خارجی و داخلی مبلغ ۱۶۹۸/۶ هزار میلیارد ریال بود که در مقایسه با رقم سال قبل از آن حدود ۷۸/۷ درصد افزایش و در مقایسه با رقم بودجه مصوب ۲۳۲/۶ درصد مازاد تحقق داشت. مازاد تحقق مذکور ناشی از مازاد تحقق ۱۲۳/۹ درصدی منابع حاصل از فروش انواع اوراق مالی اسلامی (با سهم ۵۶/۷ درصدی) و همچنین ردیف منابع حاصل از استفاده از منابع صندوق توسعه ملی (با سهم ۳۸/۵ درصدی) بوده است؛ ردیف مذکور فاقد رقم مصوب در قانون بودجه سال ۱۳۹۸ بوده و عملکردی معادل